

การใช้คำในเพลงปลุกใจ

ในบทก่อนได้กล่าวถึงแนวทางของเนื้อหาที่เพลงปลุกใจในแต่ละยุคแต่ละสมัย เสนอหรือสื่อถึงผู้รับ โดยเน้นถึงแกนสาร (Theme) ของเพลงปลุกใจในแต่ละสมัย อันทำให้เราทราบถึงแนวความคิด (Concept) ของเพลงที่เปลี่ยนแปลงไป และการเน้นถึงความสำคัญในสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่แตกต่างกันและเหมือนกัน ในบทนี้จะขอพิจารณาเข้าไปในรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับการกล่าวถึงในเพลงปลุกใจ โดยพิจารณาจากหน่วยที่เล็กที่สุดของการวิเคราะห์เนื้อหา นั่นคือการใช้คำ แต่เนื่องจากเพลงปลุกใจของไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีการใช้กับกลุ่มผู้รับ หรือกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงขอแบ่งเพลงปลุกใจที่นำมาวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับด้วยกัน โดยยึดเอาความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายที่เพลงปลุกใจสื่อไปถึงเป็นหลักในการแบ่ง ดังนี้คือ

1. เพลงปลุกใจระดับชาติ ได้แก่ เพลงปลุกใจที่มุ่งให้ประชาชนทั่วไปรับฟังและใช้ร้องกัน

2. เพลงปลุกใจระดับกองทัพ ได้แก่ เพลงปลุกใจที่มุ่งให้คนของกองทัพหรือของหน่วยราชการระดับต่าง ๆ รับฟังหรือใช้ร้องกัน หมายถึงรวมเอาเพลงประจำหน่วยราชการต่าง ๆ เข้าไว้ในระดับนี้ด้วย

3. เพลงปลุกใจระดับกองกำลัง ได้แก่ เพลงปลุกใจที่มุ่งให้คนของกองกำลังที่จัดตั้งขึ้นเองหรือกองกำลังที่หน่วยราชการสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้น แต่ไม่ได้มีฐานะเป็นหน่วยราชการ เป็นผู้รับฟังหรือใช้ร้องกัน โดยเน้นหนักไปที่ลูกเสือชาวบ้าน เพราะมีเพลงอยู่มาก ประกอบกับกองกำลังอื่น ๆ ยังไม่มีเพลงใช้หรือมีเพลงเกิดขึ้นหลังปี 2525 เป็นส่วนใหญ่

ในที่นี้เราจะได้ทำการศึกษากการใช้คำในเพลงปลุกใจจากจำนวนเพลงปลุกใจที่ได้รวบรวมมาทั้งสิ้น 448 เพลง และผลจากการแบ่งเพลงปลุกใจออกเป็นระดับจากจำนวนเพลงปลุกใจทั้งสิ้น 448 เพลงนี้ ทำให้ได้เป็นเพลงปลุกใจระดับชาติ 294 เพลง เพลงปลุกใจระดับกองทัพ 119 เพลง และเพลงปลุกใจระดับกองกำลัง 35 เพลง อนึ่งในการพิจารณาถึงจำนวนครั้งของคำที่นิยมใช้ในเพลงปลุกใจแต่ละระดับซึ่งจะได้พิจารณาต่อไปนั้น จะขอทำความเข้าใจไว้ในขั้นต้นนี้ก่อนว่า หากมีการกล่าวถึงจำนวนครั้งของคำ

ที่ใช้ในเพลงปลุกใจแต่ละระดับ แต่เพียงอย่างเดียว ให้เข้าใจว่าจำนวนครั้งเหล่านั้น กระจายอยู่ในเพลงต่าง ๆ ของจำนวนเพลงที่มีทั้งหมด โดยไม่ได้ไปรวมอยู่มากใน เพลงใดเพลงหนึ่ง แต่หากไปรวมอยู่มากในเพลงใดเพลงหนึ่งหรือรวมอยู่ในเพลงช่วง สมัยใดสมัยหนึ่งมากก็จะชี้ให้เห็นโดยเฉพาะเป็นกรณีไป เช่น ในการพิจารณาคำที่ใช้ สื่อความหมายถึงความเป็นไทยในเพลงปลุกใจระดับชาติ 294 เพลง พบว่าคำที่นิยมใช้ มากที่สุดก็คือคำว่า "ไทย" 353 ครั้ง ในการอ้างถึงคำว่า "ไทย" 353 ครั้งนี้ก็กระจาย ไปตามเพลงต่าง ๆ แต่มีใช้มากในช่วงหลังจากที่เปลี่ยนชื่อประเทศเป็นประเทศไทย คือ ในจำนวน 353 ครั้งนี้ 40 ครั้งมาจากเพลงช่วงก่อนปี 2480 จำนวน 18 เพลง ส่วน ที่เหลืออีก 313 ครั้ง กระจายอยู่ในเพลงช่วงหลังปี 2480 (หลังจากที่เปลี่ยนชื่อประเทศ) อีก 276 เพลง เป็นต้น ส่วนคำที่ใช้ในอันดับรองลงมา เช่น คำว่า "ชาติ" 181 ครั้ง "ชาติไทย" 133 ครั้ง ฯลฯ เหล่านี้จะกระจายอยู่ในเพลงต่าง ๆ เพลงละหนึ่งถึง 2 ครั้งเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่คำที่ใช้ในเพลงปลุกใจที่กล่าวถึงเรื่องเดียวกันก็มักจะ หลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ ๆ กันอยู่แล้ว ทำให้มีการใช้คำซ้ำ ๆ กันโดยเฉลี่ยเพลงละ 1 ครั้งเท่านั้น ในบางครั้งจึงจำเป็นต้องกล่าวรวม ๆ กันไปบ้างเนื่องจากข้อมูลมีอยู่เป็น จำนวนมาก

ก่อนที่จะพิจารณาถึงการใช้คำในเพลงปลุกใจทั้ง 3 ระดับ ก็ควรจะพิจารณา ถึงผู้ที่ทำให้เกิดคำเหล่านี้ขึ้นก่อน นั่นก็คือผู้แต่งเพลง จึงขอกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้คำในเพลงปลุกใจกับผู้แต่งเพลงดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างบทเพลงกับผู้แต่ง

ดังกล่าวดูแล้วว่า ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 นั้น ผู้แต่งเพลงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอย่างมาก โดยส่วนใหญ่รับราชการและได้รับ พระราชทานบรรดาศักดิ์จากพระมหากษัตริย์ แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว สถาบัน พระมหากษัตริย์ได้ถูกลดบทบาทลง แต่ผู้แต่งเพลงส่วนใหญ่ยังมีความจงรักภักดีคือสถาบัน พระมหากษัตริย์ หรือไม่กล้าที่จะกล่าวให้ร้ายแก่สถาบันนี้เหมือนอย่างในคำประกาศของ คณะราษฎร เพลงที่ออกมากล่าวให้ร้ายสถาบันพระมหากษัตริย์จึงไม่ปรากฏมีอยู่เลย ยกตัวอย่างในกรณีของเพลงชาติ ซึ่งนับเป็นเพลงปลุกใจเพลงแรกที่บุคคลในคณะราษฎร คำนี้ถึง และได้ไปขอร้องให้พระเจนศรัยวงศ์แต่งทำนองเพลงให้ นั่น ครุสมาน (ใหญ่)

นภายน ได้เขียนเล่าไว้ในหนังสือที่ระลึกในพิธีไหว้ครูดนตรีของวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ (25 ต.ค. 2527) ว่า "เมื่อพระเจนศุริยางค์ได้รับคำขอร้องให้แต่งทำนองเพลงชาติ ท่านได้ขอร้องให้นายทหาร เรือผู้มาขอร้องท่านนั้นอย่าได้บอกใครเลยว่า ท่านเป็นผู้แต่งให้ และขอผลัดควาอีก 7 วัน จึงค่อยมารับทำนองเพลงชาติได้"¹ "ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยในขณะนั้น ท่านรับราชการในกรมมหรสพประจำตำแหน่งกรมกองเครื่องสายฝรั่งหลวง มีสัญญาบัตร และราชทินนามว่า เสวกโท พระเจนศุริยางค์ ซึ่งดนตรีสากลหลวงนี้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาขึ้น เมื่อสิ้นรัชสมัยของพระองค์แล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังนั้นท่านก็เท่ากับเป็นข้าใต้เบื้องพระยุคลบาทของพระองค์ท่าน จึงมีความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่านเป็นล้นพ้น และเหตุอีกอย่างหนึ่งก็คือ ในขณะที่ท่านถูกขอร้องให้แต่งทำนองเพลงชาตินั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ยังทรงครองราชย์อยู่ ก็เท่ากับเป็นการแต่งเพลงชาติเพื่ออภิมลิ่งเพลงสรรเสริญพระบารมีซึ่งเป็นเพลงของพระเจ้าแผ่นดินโดยเฉพาะ ประกอบกับในขณะนั้น อำนาจของผู้ก่อการมีมากเหลือเกิน ไม่มีหนทางใดที่จะหลีกเลี่ยงหรือคอบปฏิเสหได้ จึงจำใจรับคำ และขอยืดเวลาอีก 7 วัน ในระหว่าง 7 วันนี้ ท่านก็รู้สึกกระวนกระวายใจอย่างยิ่ง เพลงก็คิดไม่ออก เมื่อครบ 7 วัน จึงแต่งได้เสร็จโดยอาศัย "รถราง" เป็นเครื่องช่วยผอนคลายสมอง"² คือท่านแต่งเพลงชาติใค้บนรถรางสายถนนตก-หลักเมือง ในขณะที่ท่านกำลังนั่งไปทำงาน และครูสมาน (ใหญ่) นภายน ยังได้เล่าไว้ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้ด้วยว่า ผลจากการแต่งทำนองเพลงชาติของพระเจนศุริยางค์นั้น พอท่านแต่งให้เสร็จท่านก็คิดว่าคงไม่เป็นไร เพราะมีแต่ท่านเองเท่านั้น แต่แล้วท่านก็ถูกปลดออกจากราชการในเดือนตุลาคมศกนั้นเอง และได้รับเบี้ยบำนาญฐานรับราชการมานานครบ 30 ปี ทั้ง ๆ ที่ในขณะนั้นท่านมีอายุได้ 49 ปีเท่านั้น และเมื่อหันไปพิจารณาทางค่านผู้แต่งเนื้อร้องเพลงชาติบ้าง แม้ว่าจะอยู่คนละสมัยกันก็พบว่า เป็นการแต่งขึ้นเพื่อชื่อเสียงของหน่วยงานของคนที่ท่านนั้น โดยผู้แต่ง (พ.อ.หลวงสารานุประพันธ์) ได้บันทึกไว้ในหนังสือหรือคานักประพันธ์ว่า ตอนแรกไม่ได้คิดจะแต่ง

¹ วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์, ที่ระลึกในพิธีไหว้ครูดนตรี (กรุงเทพมหานคร : สักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 66.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 67-68.

แต่พลเอกมังกร พรหมโยธี (ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม และรอง
ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น) สนับสนุนให้แต่ง โดยช่วยสนับสนุนด้านเครื่องมือและ
วงดนตรีของ ร.พัน 3 จูงใจให้แต่งโดยอ้างอิงชื่อเสียงของกองทัพบก เพื่อหมู่คณะ³

จากตัวอย่างของแรงจูงใจในการแต่งเพลงปลุกใจของทั้งสองผู้แต่ง (ท่านอง
และเนื้อร้อง) จะเห็นได้ว่า เพลงชาติ ซึ่งเป็นผลรวมของทั้งสองผู้แต่งที่มีแรงจูงใจใน
การแต่งที่ต่างกัน อยู่ในสภาพที่ต่างกัน แต่มีความจำเป็นต้องแต่งให้มีเนื้อหาไปในทาง
เดียวกันนั้น ก็ยังคงสามารถสื่อความหมายได้ดี

เพลงปลุกใจในสมัยต่อมา ผู้แต่งก็ยังคงรับราชการ เป็นส่วนใหญ่ แต่ลักษณะ
การแต่งเพลงก็ยังคงเป็นเช่นเดียวกัน คือ ผู้แต่งท่านองและเนื้อร้องเป็นคนละคนกัน
โดยบางคนก็แต่งท่านองขึ้นก่อนแล้วจึงให้ผู้แต่งอีกคนแต่งเนื้อร้องให้ หรือบางคนก็แต่ง
เนื้อร้องขึ้นก่อนแล้วให้ผู้แต่งอีกคนแต่งท่านองเพลงไป อย่างเช่น ในสมัยที่จอมพล
ป. พิบูลสงครามมีอำนาจมาก (ปี 2481-87) ซึ่งเป็นช่วงที่มีเพลงปลุกใจออกมามาก
ที่สุดนั้น จะเห็นได้ว่าผู้แต่งท่านองเพลงส่วนใหญ่จะได้แก่ ครูเอื้อ สุนทรสนาน ส่วน
เนื้อร้องนั้นมีอยู่หลายคน เช่น หลวงวิจิตรวาทการ ครูเวส แก้วอัจนรียกุล พระราชธรรม
นิเทศ (ซึ่งในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น กล่าวกันว่า พระราชธรรมนิเทศผู้แต่งเพลง
ปลุกใจแทบทุกครั้งหลังจากที่มีระเบิดลง ณ ที่ใดก็ตาม) ฯลฯ เป็นต้น ต่อมาในระยะหลัง
ก็มีครูเอื้อ สุนทรสนาน แต่งท่านอง แล้วเนื้อร้องก็มีคนอื่นแต่งให้ เช่น ช่อม ปัญญาพรรค
สมศักดิ์ เทพานนท์ ฯลฯ เป็นต้น และหลังจากนั้นก็ยังมีผู้แต่งท่านองและผู้แต่งเนื้อร้อง
เพิ่มขึ้นอีกหลายคน แต่ลักษณะการแต่งเพลงยังคงเป็นเช่นเดิม คือผสมผสานกันตั้งแต่
สองคนขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยหลัง ๆ มักจะมีผู้เรียบเรียงเสียงประสานเป็น
ผู้แต่งอีกคนหนึ่งร่วมไปด้วย และเอกชนเริ่มเข้ามามีบทบาทในการผลิตเพลงปลุกใจออกมา
เพื่อการค้า พลเรือนก็เริ่มมีผลงานเป็นเพลงปลุกใจบ้าง จนกระทั่งสถาบันพระมหากษัตริย์
เริ่มเข้ามามีบทบาทอีกครั้งในการรับเอานักแต่งเพลงผู้มีความสามารถหลาย ๆ คน เข้าไว้
พระบรมราชูปถัมภ์ เพลงปลุกใจก็ออกมาในลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างสถาบัน

³ประจักษ์ ประภาพิทยากร, "เรื่องเพลงชาติ," วารสารจันทร์ เกษม

พระมหากษัตริย์กับผู้แต่งเพลงหลาย ๆ คน อีกหลายเพลงจนถึงสมัยปัจจุบัน ลักษณะของการผสมผสานกันนี้ก็ยังคงมีอยู่ โดยผู้แต่งร่วมกันทั้งหมดในแต่ละเพลงอาจ เป็นคนรู้จักกัน อย่างสนิทสนมไปจนถึงคนที่ไม่รู้จักกันเลยทีเดียว และส่วนใหญ่แล้ว เพลงปลุกใจก็แต่งขึ้น โดยอาศัยการร่วมกันของหลาย ๆ คน นับตั้งแต่คนแต่งทำนองเพลง คนแต่งเนื้อร้อง คนเรียบเรียงเสียงประสาน ไปจนถึงผู้ร้อง ผู้เล่นดนตรี ลักษณะเช่นนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่งเพลงกับบทเพลงไม่ปรากฏมีขึ้นเลย แต่บทเพลงกลับไปมีความสัมพันธ์กับแก่นสาร (Theme) ของเรื่องราวที่บรรจุลงในเพลงนั้น ๆ มากกว่าผู้วิจัยจึงขอปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ว่า เพลงปลุกใจที่มีผู้แต่งเป็นทหารใช้ถ้อยคำที่รุนแรงกว่าผู้แต่งที่เป็นพลเรือน เพราะไม่อาจพบความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ เนื่องจากแต่ละเพลงมีผู้แต่งร่วมกันหลายคน ดังกล่าวและบางเพลงมีผู้แต่งทำนองเป็นทหารแต่ผู้แต่งเนื้อร้อง เป็นพลเรือน หรือเป็นไปในทางกลับกัน หรือบางครั้งผู้แต่งเป็นอดีตทหาร หรือได้เข้ารับราชการเป็นทหารในภายหลังก็มีเป็นจำนวนไม่น้อย และเหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือการร่วมกันแต่งเพลงทำให้มีการแก้ไขบทเพลงนั้น ๆ หลายต่อหลายครั้ง เช่นบางครั้งผู้แต่งทำนองต้องขอให้ผู้แต่งเนื้อร้องเปลี่ยนคำที่ใช้ เพราะติดขัดทางคำณเสียงของตัวโน้ต เนื้อร้องก็ไม่อาจเป็นไปตามความตั้งใจของผู้แต่งได้ เป็นต้น การแก้ไขเพลงหลาย ๆ ครั้งกว่าจะออกมาเป็นเพลงที่สมบูรณ์ได้นี้ จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ไม่อาจหาความสัมพันธ์ระหว่างบทเพลงกับผู้แต่งได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น การใช้คำในเพลงปลุกใจจึงผูกพันอยู่กับแก่นสารของเนื้อหาในเพลงปลุกใจเป็นอย่างมาก การพิจารณาถึงคำที่ใช้ก็ย่อมจะมีความเชื่อถือได้สูง เพราะไม่ใช่เป็นทัศนคติ ค่านิยมหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่ง แต่กลับเป็นการเชื่อมโยงไปถึงแก่นสารของเรื่องราวในเพลงเป็นสำคัญ การพิจารณาถึงคำที่ใช้ในเพลงปลุกใจนี้ จะพิจารณาเฉพาะคำที่เป็นคำหลัก (Keyword) ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างมากและบ่อยครั้งในเพลงปลุกใจ เนื่องจากข้อมูล (เพลงปลุกใจ) มีอยู่เป็นจำนวนมาก สิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงมากก็คือ คำที่ต่อการ เสนอหรือตอกย้ำที่ปรากฏอยู่ในเพลงปลุกใจ ซึ่งมีดังต่อไปนี้ คือ

1. ชาติ
2. ศาสนา
3. พระมหากษัตริย์

4. ประชาชน
5. รัฐธรรมนูญ
6. คอมมิวนิสต์
7. ประชาธิปไตย
8. รัฐบาล
9. กฎหมาย, ระเบียบวินัย
10. การเมืองการปกครอง
11. กองทัพ
12. ศัตรู
13. การรบ, การต่อสู้
14. สัญลักษณ์
15. วีรชน
16. ความสามัคคี
17. ผู้นำ

ก่อนที่จะวิเคราะห์คุณค่าที่ต้องการ เสนอหรือตอกย้ำที่ใช้ในเพลงปลุกใจไทยนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงลักษณะโดยทั่วไปของเพลงปลุกใจก่อน ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

ความยาวของเพลงปลุกใจ โดยปกติแล้ว เนื้อร้องของเพลงปลุกใจมักจะมีขนาดความยาวไม่มากนัก ทั้งนี้ก็เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำและสะดวกในการหัดร้องใหม่ ๆ แต่สำหรับขนาดความยาวของเพลงทั้งหมดแล้วก็ใกล้เคียงกับเพลงทั่ว ๆ ไป คือ ประมาณ 2-4 นาที โดยใช้วิธีร้องกลับไปกลับมา สลับกับการบรรเลงของดนตรี (ถ้ามี) ส่วนใหญ่แล้วเพลงปลุกใจจะมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งในประเด็นของความยาวนี้ คือ เนื้อเพลง อาจจะมีสั้น ๆ เพียง 3-4 บรรทัด แต่สามารถใช้ร้องกลับไปกลับมาได้หลายครั้ง เช่น ในความยาวของเนื้อเพลงนั้น อาจต้องใช้เวลาร้องจริง ๆ เพียงแค่ $\frac{1}{2}$ นาที แต่ก็สามารถใช้ร้องกลับไปกลับมาได้ถึง 4-5 นาที เป็นต้น

ความเป็นเอกภาพของเพลง ในเนื้อหาของเพลงปลุกใจเกือบทั้งหมด จะมีเอกภาพ (unity) อยู่ในตัวของมันเองเสมอ โดยเนื้อหาของแต่ละเพลงจะมีจุดมุ่งหมายในการชักชวน หรืออธิบายให้เห็นอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อชักชวนอย่างชัดเจน และส่วนใหญ่แล้วจะมีเนื้อหาเป็นไปตามชื่อของเพลงนั้น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า ชื่อเพลงนั้นเป็นเสมือนหัวข้อเรื่องสั้น ๆ ของเรื่องราวที่ปรากฏในเพลงนั้น ๆ นั่นเอง ดังนั้นในแต่ละเพลงอาจมีการกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือคุณค่าใดคุณค่าหนึ่งอย่างมากเป็นพิเศษ โดยอาจมีการกล่าวถึงคุณค่าอื่น ๆ ปะปนไปด้วย ซึ่งจากการวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นและได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก. จะช่วยให้เราทราบถึงความสัมพันธ์ของการกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือคุณค่าใดคุณค่าหนึ่งที่เพลงนั้นกล่าวถึงเฉพาะ กับคุณค่าอื่น ๆ ที่ปรากฏปะปนขึ้นมาได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ในบางครั้ง ความเป็นเอกภาพของเพลงก็เกิดขึ้นจากการเน้นส่วนสำคัญในส่วนต่าง ๆ ของเพลงเอง เช่น การกำหนดท่อนในเพลง ท่อนสร้อย ก็จะเป็นส่วนสำคัญที่ถูกระบุ หรือบางครั้งใช้วิธีร้องประโยคเดียวซ้ำอีกครั้ง หรือแม้แต่การเน้นโดยอาศัยผู้ร้อง เช่น ให้มีร้องเดี่ยวและร้องพร้อมกัน ท่อนที่ร้องพร้อมกันนั้นก็เป็นส่วนที่ควรเน้น เป็นต้น

การใช้คำในเพลงปลุกใจ ส่วนใหญ่จะมีการใช้คำค่อนข้างมากในความหมายเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความสละสลวยของเพลง และเป็นความจำเป็นเมื่อต้องเทียบกับทำนองเพลง เช่น การใช้คำที่มีความหมายว่า ประเทศไทย อาจจะใช้คำว่า แผ่นดินนี้ ธรณีนี้ แคนไทย ดินไทย ไทย ชาตินไทย ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้คำคำเดียวกันก็อาจมีความหมายต่างกันได้ก็ได้ เช่นคำว่า "ไทย" อาจหมายถึง ประเทศไทย เช่น "ศักรุเข้ายึดครองไทย" และอาจหมายถึง ประชาชนคนไทย เช่น "ไทยต้องสู้" เป็นต้น ดังนั้นในการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงปลุกใจในบทนี้ จึงคำนึงถึงความหมายของคำในแต่ละเพลงเป็นหลักสำคัญ โดยไม่ได้คำนึงถึงแต่เพียงรูปของคำเท่านั้น ลักษณะของการใช้คำในเพลงปลุกใจที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การนิยมใช้กลุ่มคำ คือเป็นการนำเอาคำตั้งแต่ 1 คำขึ้นไปมาประสมกัน เพื่อการเน้นถึงความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งดังจะได้กล่าวต่อไปคือ

1. ชาติ มีการใช้คำเป็นจำนวนมากเพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นชาติไทย โดยเฉพาะในเพลงปลุกใจระดับชาติ เช่นคำว่า ชาติ ไทย ความเป็นไทย สยาม ประเทศรัฐ อาณาจักร ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการนำเอาคำเหล่านี้มาประสมกันเอง เช่น ชาติไทย ไทยสยาม ประเทศไทย ประเทศชาติ สยามประเทศ อาณาจักรไทย

ไทยรัฐ ฯลฯ และมีการเลือกใช้คำเพื่อให้เหมาะสมกับความหมายในเพลงหรือสัมพันธ์กับนโยบายที่ต้องการ เน้น ได้แก่

1.1 ให้ความหมายของชาติ โดยเน้นไปในแง่ของดินแดน เช่น แคน แคนไทย แคนดิน ดินแดน ดินแดนไทย ดินไทย พื้นดิน พื้นดินไทย ดินดิน ดินดินไทย ดินแผ่นดิน แผ่นดิน แผ่นดินไทย แผ่นดินสยาม หล้า ฟ้า ฟ้าดินไทย อาณาจักร อาณาจักรไทย พสุธา ปรุพี ธรณี ธรณินน์ แคว้นไทย แคว้นดินแดนไทย ฟ้าเมืองไทย ฟ้าดินไทย ฟ้าไทย ฯลฯ

นอกจากนี้ยังใช้คำที่เน้นถึงดินแดนบางส่วนของไทย เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ อีสานไทย ทักษิณ แผ่นดินท้องถิ่นทางเหนือ

1.2 ให้ความหมายของชาติโดยเน้นถึงอาณาเขตหรือเขตแดน เช่น เขต เขตชั้นต์ เขตคาม เขตขามไทย เขตแดน เขตแคว้น เขตแดนไทย เขตชั้นต์สยาม เขตสยาม เขตแดนแผ่นดิน ฯลฯ และเน้นถึงเขตแดนในลักษณะของรูปร่างประเทศในแผนที่ คือ แผ่นดินรูปชวาน ชวานทอง เนื้อชวานทอง

1.3 ให้ความหมายของชาติ โดยเน้นถึง เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ เช่น ชาติ เชื้อไทย เผ่า เผ่าพงศ์ไทย เผ่าไทย เผ่าพงศ์ เผ่าไท เผ่าพันธุ์ พงษ์เผ่า เชื้อไทย เชื้อโลหิตไทย สกุลไทย แหล่งไทย

1.4 ให้ความหมายของชาติ โดยเน้นในความเป็นถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นที่ กำเนิด เช่น ถิ่น ถิ่นฐาน ถิ่นไทย ถิ่นแดนไทย ถิ่นกำเนิด แคนกำเนิด แคนमारคร ถิ่นเกิด บ้าน บ้านเรือน บ้านเมือง ชาติบ้านเมือง บ้านเกิดเมืองนอน บ้านเรา เมือง นคร ธานี เมืองไทย เมืองหลวง มาตุภูมิ ปิตุภูมิ เรือนชาน ภูมิลำเนา ที่อาศัย ฯลฯ

1.5 ให้ความหมายของชาติ โดยเน้นถึงความอุดมสมบูรณ์หรือกล่าวถึง ในเชิงยกย่อง โดยทั่วไปมักใช้คำว่า "ทอง" มาประสม เช่น ดินแดนทอง ดินไทย- แคนทอง ดินทอง พื้นดินแดนทอง ดินแผ่นดินทอง ดินแผ่นดินแหลมทอง แหลมทอง แหลมดิน- ไทยงาม แผ่นดินทองของไทย ชวานทอง แคนทอง เขตสุพรรณ ถิ่นสุพรรณ เมืองทอง ถิ่นทองของไทย ดินแหลมทอง แผ่นดินสวรรค์ แคนรุ่งเรือง เมืองยิ้ม เมืองงาม ฯลฯ

1.6 ให้ความหมายของชาติโดยผูกพันกับศาสนา เช่น เขตแคว้นแดน พุทธศาสน์ เมืองพระ เมืองชาวพุทธ และมีผูกพันกับพระมหากษัตริย์ คือ เมืองกษัตริย์

1.7 ให้ความหมายของชาติโดยเน้นถึงความเป็นเจ้าของ โดยทั่วไปมักจะ
 ประสมคำว่า เราหรือของเราหรือของไทยลงไป เช่น ชาติเรา ชาติของเรา ชาติไทยเรา
 ชาติไทยของเรา ชาติของไทย แผ่นดินของเรา แผ่นดินทองของไทย แผ่นดินไทยของเรา
 แคนของไทย แคนเรา แคนทองของไทย เมืองเรา ไทยเรา บ้านเรา บ้านของเรา
 เวียงเรา ฯลฯ

1.8 ให้ความหมายของชาติโดยเน้นถึงความเป็นประเทศ เช่น ประเทศ
 ประเทศไทย ประเทศชาติ ประเทศสถาน ไทยประเทศ

1.9 ให้ความหมายของชาติโดยเน้นถึงความเป็นอิสระ ส่วนใหญ่คือการใช้
 คำว่า "ไท" เช่น ไท ถิ่นไท เมืองไท ความเป็นไท

คำที่นิยมใช้มากที่สุด เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นไทย ในเพลงระดับชาติ
 นี้ก็คือคำว่า "ไทย" โดยใช้ถึง 353 ครั้ง จากจำนวนเพลงปลุกใจระดับชาติ 294 เพลง
 รองลงมาก็คือ คำว่า "ชาติ" ใช้ 181 ครั้ง "ชาติไทย" 133 ครั้ง "แผ่นดิน" 50 ครั้ง
 "ไท" 45 ครั้ง แสดงให้เห็นว่าเป็นการเน้นถึงชื่อ "ไทย" และคงที่ไต่ถาวรแล้วในตอนต้น
 ว่า เพลงปลุกใจของเรานั้นมีการใช้คำว่า "ไทย" มาตั้งแต่ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศ
 สยามเป็นประเทศไทยเสียอีก และหลังจากที่เปลี่ยนชื่อประเทศแล้ว ก็เน้นการใช้คำว่า
 "ไทย" เป็นอย่างมากในเพลงปลุกใจ โดยกระจายไปตามเพลงต่าง ๆ มาก อย่างไรก็ตาม
 คำว่า "สยาม" ก็ยังคงเป็นที่นิยมใช้แม้ในสมัยหลัง ๆ โดยมีใช้ถึง 22 ครั้ง และมีกลุ่มคำ
 ที่มีคำว่า สยามอยู่ด้วยอีกหลายคำ เช่น แคนสยาม สยามรัฐ เขตสยาม ฯลฯ และเห็นได้
 ชัดว่า คำว่า "ชาติ" ก็ได้รับการเน้นถึงอยู่ในอันดับรองลงมาจากคำว่า "ไทย" เลยทีเดียว

สำหรับคำที่สื่อความหมายถึงความเป็นไทย ในเพลงปลุกใจระดับกองทัพ
 ก็มีอยู่ในลักษณะเดียวกับเพลงในระดับชาติ แต่มีการใช้น้อยกว่าบ้าง แต่คำที่นิยมใช้มาก
 ที่สุดก็คงเหมือนกันคือคำว่า "ไทย" มีใช้ 80 ครั้ง จากจำนวนเพลงปลุกใจในระดับกองทัพ
 119 เพลง รองลงมาก็คือ คำว่า "ชาติ" 70 ครั้ง "ชาติไทย" 53 ครั้ง นอกจากนี้ยังมี
 การใช้คำที่สื่อความหมายถึงลักษณะของกองทัพด้วยคือ

1.10 กองทัพภักใช้คำที่สื่อความหมายถึงพื้นดิน เช่น พื้นดิน พื้นแผ่นดินไทย
 พื้นดินไทย ปรุพี ปรุพีไทย ปรุพีทอง พสุธา ชายแดนไทย แคนดิน เขตแดน พรหมแดน
 ดินคอน ถิ่นสยาม แผ่นดิน แผ่นดินไทย แผ่นดินชานินทร์ไทย ดินแผ่นดินไทย ฯลฯ

1.11 กองทัพเรือ ใช้คำที่สื่อความหมายถึงน้ำ เช่น แคนนที แคนน้ำและฟ้า แคนชล เขตน้ำไทย เขตนที เขตนทีแคนไทย เขตแคนนที ดินท้องชลธิ นที ผังไทย ผังแคนไทย ผังทะเลของเรา ชายฝั่งไทย ท้องดินทะเล ทะเลแคนไทย ทะเลไทย ทะเลบ้านเรา อ่าวไทย น่านน้ำไทย น่านชลธิ

1.12 กองทัพอากาศ ใช้คำที่สื่อความหมายถึงท้องฟ้า เช่น แคนนภา แคนนภาเขตฟ้าอากาศชาติไทย ดินนภา ฟ้า ฟ้าของเรา ฟากฟ้าแคนไทย

จะเห็นได้ว่าเป็นการรวมกลุ่มคำโดยใช้ลักษณะของกองทัพและยังรวมกับการเน้นถึงสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับชาติ เช่น เน้นถึงอาณาเขต กองทัพบกใช้ เขตแคนไทย พรหมแคน กองทัพเรือใช้ เขตน้ำไทย เขตนที กองทัพอากาศใช้ เขตฟ้าอากาศชาติไทย เน้นถึงที่อยู่อาศัย กองทัพบกใช้ ดินแคนไทย กองทัพเรือใช้ ดินท้องชลธิ กองทัพอากาศใช้ ดินนภา เป็นต้น

ส่วนเพลงปลุกใจในระดับกองกำลังนั้น ก็มีการใช้คำในลักษณะเดียวกับชาติ แต่คำที่นิยมใช้มากที่สุดกลับเป็นคำว่า "ชาติ" คือมีใช้ 22 ครั้ง จากจำนวนเพลงปลุกใจในระดับกองกำลัง 35 เพลง รองลงมาคือ คำว่า "ไทย" 18 ครั้ง และคำว่า "ชาติไทย" 7 ครั้ง

2. ศาสนา มีการใช้คำที่สื่อความหมายถึงศาสนา มากโดยเฉพาะศาสนาพุทธ เช่น ศาสนา ศาสน์ พุทธศาสนา พุทธศาสน์ องค์พุทธศาสนา พระศาสนา ฯลฯ และมีการรวมเป็นกลุ่มคำในลักษณะต่าง ๆ คือ

2.1 เน้นถึงพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เช่น พระพุทธเจ้า พุทธะ องค์พุทธ องค์พระเจ้า พระศาสดา ศาสดา พระพุทธองค์ พุทธธรรม พระธรรม ธรรม หลักธรรม ธรรมบัญญัติ ศีลธรรม พระ พระสงฆ์ สงฆ์ พระรัตนตรัย พระไตรรัตน์

2.2 เน้นถึง คำสั่งสอนหรือคำที่ไซ้บอในทางพุทธศาสนา เช่น บาบ บาปกรรม บุญ ผลบุญ ผลบุญทาน ทาน ทานบุญ บุญญามารมี กุศล คติวิมุติ บำเพ็ญกุศลกิจกรรม กรรมดี เวียนวาย เกิดแก่เจ็บตาย อุปสรรคดินเสียง โลกธรรม อนิจจัง อนิจจา อนิจจังวะสังขารฯ เวร เวทนา อนัตตา นิจจัง นิจจา

2.3 เน้นถึงความเชื่อทางคติพราหมณ์ เช่น โชค โชคชะตา วาสนาเคราะห์กรรม ชาติ ชาติภพ ภพหน้า สวรรค์ สวรรคคาลัย เทพ เทพไท เทพไทเทวา เทพยดา รวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาติ เช่น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อภินิหาร อภรรพ์ แม่พระธรณี แม่ธรณี วิญญาน ผี แม่โพสพแห่งประเทศไทย ฯลฯ

2.4 เน้นถึงความเชื่อในเรื่องพระผู้คุ้มครองชาติไทย เช่น องค์สยามเทวา
พระสยามเทวาธิราช พระสยาม

2.5 เน้นถึงพระพุทธรูปซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวไทย เช่น องค์พระปฐมมา
องค์พุทธสิหิงค์ พระพุทธสิหิงค์ พระชินราช รวมถึงสถานที่ที่เป็นที่เคารพบูชาของชาวไทย
เช่น พระธาตุพนม พระปฐมเจดีย์ พระปรางค์ พระมหาธาตุไชยา พระธาตุหริภุญชัย
ศรีมหาโพธิ์ ฯลฯ

2.6 เน้นถึงคุณค่าต่าง ๆ ในทางพุทธศาสนา เช่น ความดี คุณความดี
คุณงามความดี ทุจริต ชั่ว โลกโมโหสัน เมตตา กรุณา กรุณาปรานี เมตตาอารีย์ เมตตา-
ปรานี ปรานี ฯลฯ

2.7 เน้นถึงการเคารพบูชา เช่น สักการะ อภิษฐาน สาธุการ สาธุ บุษบา
นโม สาธุสะ ฯลฯ

คำที่นิยมใช้มากที่สุดเกี่ยวกับศาสนาในเพลงปลุกใจระดับชาติ 294 เพลง
ก็คือคำว่า "ศาสนา" 26 ครั้ง รองลงมาคือ คำว่า "ธรรม" 20 ครั้ง "ศาสน์" 10 ครั้ง
"กรรม" 10 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงการใช้คำที่มีลักษณะทั่วไปมากกว่าคือคำว่า "ศาสนา"
และสะท้อนถึงความเชื่อในเรื่อง "กรรม" ส่วนการกล่าวถึงศาสนาอื่นนั้นคงมีเพียง
ศาสนาเดียว และกล่าวถึงเพียง 2 ครั้ง คือคำว่า "อิสลาม" สะท้อนให้เห็นถึงความ
พยายามที่จะให้เกิดสำนึกในความเป็นชาติกับกลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นศาสนาที่
ค่อนข้างเข้มงวด

เพลงปลุกใจในระดับกองทัพก็มีการใช้คำในลักษณะเดียวกับเพลงในระดับ
ชาติ และคำที่นิยมใช้มากที่สุดก็คือคำว่า "ศาสน์" ซึ่งใช้ 10 ครั้ง จากเพลงระดับกองทัพ
119 เพลง รองลงมาคือ "ศาสนา" 8 ครั้ง "ความดี" 7 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการนำ
เอาพระพุทธเจ้าไปเชื่อมโยงกับความเชื่อในเรื่องสวรรค์ โดยใช้คำ "พระผู้เสวยสวรรค์"
"พระผู้สถิตยู่บนสวรรค์"

ส่วนเพลงปลุกใจระดับกองกำลังนั้น คงมีลักษณะการใช้คำเช่นเดียวกับ
เพลงระดับชาติและนิยมใช้คำว่า "ศาสนา" มากที่สุดเช่นกัน คือ ใช้ 9 ครั้ง จากเพลง
35 เพลง รองลงมาคือ คำว่า "ศาสน์" 4 ครั้ง และ "ความดี" 4 ครั้ง แสดงให้เห็นถึง
ความแตกต่างจากเพลงระดับชาติคือ มีการเน้นให้ความสำคัญมากในเพลงระดับกองทัพและ

กองกำลัง ในขณะที่เพลงระคับชาติไปเน้นถึง "ธรรม" และความเชื่อในเรื่อง "กรรม"

3. พระมหากษัตริย์ มีการใช้คำที่สื่อความหมายถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ในหลายลักษณะ ซึ่งไม่ใช่เพียงพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่รวมถึงพระบรมราชินีนาถ พระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าลูกยาเธอ และพระบรมวงศานุวงศ์ด้วย กล่าวคือ

3.1 ใช้คำที่สื่อความหมายโดยไม่เอ่ยพระนาม เช่น กษัตริย์ กษัตริย์ไทย พระมหากษัตริย์ มหากษัตริราชิราช กษัตริราชิราช องค์ราชันย์ องค์พระราชา องค์ราชราชา ราชามาหาราช ราชันย์ ราชินี มหาราชินี พระราชินี พระมเหสี ชนกชนนี บรมราชชนนี พระราชชนนี มงกุฎราชกุมาร องค์บรมโอรสาธิราช องค์สมเด็จพระโอรสาธิราช สมเด็จพระยุพราช พระวรชายา สมเด็จพระบรมราชโอรส สยามมาภุฎราชกุมารรัชทายาท สมเด็จพระเพทรัตนราชสุตา ราชธิดา ฯลฯ

3.2 ใช้คำที่สื่อความหมายโดยเอ่ยพระนามอย่างชัดเจน เช่น องค์พระประมุขภูมิพล องค์ภูมิพล พระมหाराชภูมิพล พระประมินทร์ภูมิพล พระนางเจ้าสิริกิติ์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ วชิราลงกรณ์ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ โสมสวัสดิ์ พระองค์เจ้า โสมสวัสดิ์ เจ้าฟ้ามหาดจักรีสิรินธร สิรินธร จุฬารักษ์ จุฬารักษ์วลัยลักษณ์ ฯลฯ

3.3 ใช้คำที่สื่อความหมายเชื่อมโยงกับความเป็นไทย เช่น พระจอมสยาม พระจอมไทย กษัตริย์ไทย มหาราชชาติไทย มหาราชไทย ราชาบรมราชกษัตริย์ไทย ราชินีไทย พระแม่เจ้าชาวไทย แม่ศรีนภาพ้าไทย สมเด็จพระราชชนนีศรีสยาม ฯลฯ

3.4 ใช้คำที่สื่อความหมายในเชิงยกย่อง เปรียบเทียบ เช่น องค์สมเด็จพระภัทรราชเจ้า พระภัทรมหาราช พระมหाराชภูมิพล พระชนกราชา พระองค์ชนกนารถราชินี พระแม่เจ้า พระแม่ชนกชนนี พระพันมี พระมิ่งขวัญ รมเกล้า ล้นเกล้า รมโพธิ์แก้ว ทั้งสองล้นเกล้า ฯลฯ

3.5 ใช้คำที่สื่อความหมายถึงความมีพระบุญญาบารมี ในลักษณะของการเป็นราชาแบบเวดดิทธี (Devine Right) เช่น พระบุญญาบารมี พระบุญญา พระบารมี บารมีไท้ พระบารมีล้นเกล้า บุญญาธิการ พระบารมีทรงไท้ บารมีปกเกล้า พระบุคคลบารมี พระทรงธรรม ฯลฯ

คำที่ใช้สื่อความหมายถึงสถาบันพระมหากษัตริย์นี้มีการใช้คำเป็นจำนวนมาก กระจัดกระจายกันไป โดยไม่มีคำใดใช้มากเป็นพิเศษ แต่ที่ใช้นานที่สุดก็คือคำว่า "พระบารมี" ซึ่งมีใช้ 18 ครั้ง จากเพลงปลุกใจระคับชาติ 294 เพลง และคำว่า "พระ" 16 ครั้ง

เช่นกัน รองลงมาคือ พระองค์ 11 ครั้ง และกษัตริย์ 4 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงการวางสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้เหนือสิ่งอื่น มีลักษณะกึ่งเทพเหมือนสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยโบราณ เพียงแต่ไม่ได้มีการใช้พระราชอำนาจอย่างทฤษฎีเทวสิทธิ์เหมือนในสมัยก่อนเท่านั้น

สำหรับเพลงในระดับกองทัพ มีการใช้ค่าน้อยกว่าเพลงระดับชาติ และใช้คำว่า "กษัตริย์" มากที่สุด คือ 8 ครั้ง จากเพลง 119 เพลง รองลงมาคือ "กษัตริย์ไทย" 4 ครั้ง และ "พระองค์" 3 ครั้ง ส่วนคำว่า "พระบารมี" ใช้ 2 ครั้ง สะท้อนให้เห็นถึงการวางสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ในฐานะของความเป็นสถาบันที่ต้องปกป้องคุ้มครองรักษามากกว่า และเพลงในระดับกองกำลังก็ใช้คำเช่นเดียวกับเพลงในระดับกองทัพ คือ ใช้คำว่า "กษัตริย์" มากที่สุด (4 ครั้ง จากเพลง 35 เพลง) และเนื่องจากเพลงระดับกองกำลังส่วนใหญ่เป็นเพลงของลูกเสือชาวบ้าน ดังนั้นพระมหากษัตริย์ที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดก็คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในฐานะที่ทรงเป็นผู้ก่อตั้งเสือป่าหรือลูกเสือขึ้น

4. ประชาชน มีการใช้คำสื่อความหมายถึงความเป็นประชาชนในหลายลักษณะ คือ

4.1 ใช้คำที่เป็นสรรพนามแทนตัวผู้ร้องหรือผู้ฟังเพลงปลุกใจ เช่น ไทยฉันกู ท่าน ผู้ใด เธอ เขา พี่ น้อง เรา ชาวเรา พวกเรา ผองเรา เพื่อน ฯลฯ รวมถึงสรรพนามที่ชี้แทนตัวเองกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ข้าพระพุทธเจ้า ข้าข้าบาท ฯลฯ

4.2 ใช้คำที่สื่อความหมายถึงความเป็นพลเมือง หรือเป็นประชาชนของประเทศ เช่น ประชา ประชาชน ประชากร ประชาราษฎร ราษฎร ผสก นิกร พลสกนิกร นิกรชน พลเมือง พล ไฟรฟ้า ฯลฯ

4.3 ใช้คำที่สื่อความหมายเชื่อมโยงกับความเป็นไทย เช่น ไทย ไทยเรา คนไทย ไทยราษฎร ไทยประชา ชาวไท ชาวไทย ชาวประเทศ ชาวสยาม ชาวประชาไทย ประชาชาวไทย ประชาไทย ประชาชนไทย ผองไทย เพื่อนไทย นิกรไทย ฯลฯ และมีการเน้นถึงเชื้อชาติ เช่น ชนชาติไทย เชื้อชน เชื้อสายพงษ์เผ่าไทย สายเลือดไทย เลือดไทย ชาติเชื้อไทย เลือดเนื้อเชื้อไทย พงษ์วงศ์วานของไทย พงศ์พันธุ์ไทย

4.4 ใช้คำที่สื่อความหมายเชื่อมโยงกับสถานที่ เช่น ไทยทักษิณ ไทยน้อย ไทยใหญ่ ชาวอีสาน ชาวใต้ ฯลฯ

4.5 ใช้คำที่สื่อความหมายเชื่อมโยงกับความสามัคคี เช่น พี่น้องชาวไทย ไทยพวกเรา ไทยทั้งผอง ไทยทั้งหมด ไทยน้องพี่ ครอบครัวไทย ประชาชาวไทย ผองหมู่ประชาชาวไทย พวกเราไทย พวกไทยเรา ผองเรา ผองชน ผองไทย เหล่าไทย เหล่าทวยราษฎร์ เหล่าประชา ฯลฯ

4.6 ใช้คำที่สื่อความหมายเชื่อมโยงกับเพศ วัยและฐานะ เช่น ผู้หญิงไทย สาวไทย สาวชาวไทย หญิงไทยเรา หญิงไทย หญิงชายไทย ชายไทย เด็กไทย เยาวชนไทย ยุวชนไทย ยุวชน พ่อ แม่ ลูก หลาน ลูกหลานไทย ฯลฯ

คำที่นิยมใช้มากที่สุดเพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นประชาชนคนไทยก็คือ คำสรรพนามว่า "เรา" โดยมีใช้ถึง 409 ครั้ง จากเพลงปลุกใจระบอบชาติ 294 เพลง รองลงมาคือคำว่า "ไทย" มี 291 ครั้ง และคำว่า "ชาวไทย" มี 79 ครั้ง แสดงให้เห็นว่า การสื่อความหมายถึงประชาชนในเพลงปลุกใจระบอบชาตินี้ เน้นถึงผู้ร้องและผู้ฟังเป็นหลัก จึงนิยมใช้คำสรรพนามว่า "เรา" ซึ่งใช้แทนได้ทั้งตัวผู้ร้องและผู้ฟัง และเน้นถึงความเป็นไทยโดยใช้คำว่า "ไทย" เพราะสื่อความหมายได้กว้างและเป็นคำสั้น ๆ พยางค์เดียว จึงสามารถบรรจุลงในเนื้อร้องได้สะดวกกว่าคำอื่น ๆ

สำหรับเพลงในระดับกองทัพนั้น อยู่ในสถานภาพที่แตกต่างจากเพลงระบอบชาติ เพราะจุดมุ่งหมายในการใช้ร้องและฟังเป็นไปเพื่อคนในกองทัพ ดังนั้นคำสรรพนามว่า "เรา" ส่วนใหญ่จึงแทนความหมายถึง ทหารหรือข้าราชการที่เป็นคนในกองทัพ แต่ก็มีการใช้คำสรรพนามว่า "เรา" นี้แทนความหมายถึงประชาชนคนไทยทั่วไปด้วย และพบว่า เป็นคำที่นิยมใช้มากที่สุดเช่นเดียวกับเพลงในระดับชาติด้วยคือ ใช้ 28 ครั้ง จากเพลง 119 เพลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายที่จะแสดงให้เห็นว่า ทหารหรือข้าราชการนั้นก็คือประชาชนด้วย คำที่นิยมใช้รองลงมาคือคำว่า "ไทย" มี 15 ครั้ง ซึ่งมีความหมายโดยตรงถึงประชาชนทั่วไป ต่อมาคือคำว่า "ประชา" มี 14 ครั้ง แสดงให้เห็นว่ามีการกล่าวถึงประชาชนทั่วไปมากเช่นกัน โดยเนื้อหาเป็นไปในรูปของการทำหน้าที่ของกองทัพเพื่อปกป้องประชาชน ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป ส่วนเพลงในระดับกองกำลังนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับเพลงระดับกองทัพ คือใช้คำว่า "เรา" เป็นสรรพนามแทนประชาชนชาวไทยมากที่สุด คือ 15 ครั้งจากเพลง 35 เพลง

5. รัฐธรรมนูญ มีคำที่ใช้สื่อความหมายถึงรัฐธรรมนูญ เพียงคำเดียวคือ คำว่า "รัฐธรรมนูญ" ทั้งเพลงในระดับชาติและระดับกองทัพ ส่วนเพลงระดับกองกำลัง ไม่มีการกล่าวถึงรัฐธรรมนูญเลย แสดงให้เห็นว่าเพลงปลุกใจให้ความสำคัญกับสถาบันนี้ น้อยมาก และสื่อความหมายว่าเป็นสถาบันหนึ่งที่ต้องรักษาไว้เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ยังมี ประชาชนเป็นจำนวนมากไม่ทราบว่ารัฐธรรมนูญคืออะไรและทั้ง ๆ ที่รัฐธรรมนูญเป็น เครื่องหมายที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยอย่าง เป็นรูปธรรมมากแต่เพลงปลุกใจ ก็มิได้สื่อความหมายให้ทราบถึงความสำคัญของการมีรัฐธรรมนูญ หรือมีการใช้กลุ่มคำ อื่น ๆ เช่น เป็น "กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ" เพื่ออธิบายความหมายของ รัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

6. คอมมิวนิสต์ มีการใช้คำสื่อความหมายถึงคอมมิวนิสต์ใน 3 ลักษณะในเพลง ระดับชาติคือ

6.1 ใช้คำว่า "คอมมิวนิสต์" โดยตรง เช่น พวกคอมมิวนิสต์ ระบบ คอมมูน เมืองคอมมิวนิสต์ ลินคอมมูน

6.2 ใช้คำเปรียบเทียบ โดยชี้ให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เช่น ลัทธิพาล ลัทธิแปลกแยกคน เมืองอเวจี เหล่าร้ายลัทธิชั่ว หรือใช้คำสรรพนามว่า "มัน"

6.3 ใช้คำสื่อความหมายถึงสัญลักษณ์ที่เป็นที่ทราบกันดี ได้แก่คำว่า "แดง"

ส่วนเพลงในระดับกองทัพมีการใช้คำเพียง 3 คำ คือ ภัยแดง แดง และ คอมมิวนิสต์และเพลงในระดับกองกำลัง ใช้คำที่สื่อความหมายเพียงคำเดียวคือ คอมมิวนิสต์ คำที่นิยมใช้ในเพลงระดับชาติคือคำว่า "มัน" 4 ครั้ง ใน 294 เพลง รองลงมาคือ คำที่เข้าใจกันดีได้แก่คำว่า "แดง" แสดงให้เห็นว่าแม้แต่การใช้คำที่สื่อความหมายถึง คอมมิวนิสต์ก็เป็นไปในทางไม่ค่อยอยู่แล้ว ซึ่ง เป็นการช่วยเพิ่มน้ำหนัก ย้ำให้เห็นถึงความ เลวร้ายของลัทธินี้ อันเป็นการสนับสนุนเนื้อหาที่กล่าวถึงไปด้วย

7. ประชาธิปไตย คำที่ใช้สื่อความหมายถึงประชาธิปไตยในเพลงปลุกใจ ระดับชาติ มีใช้ใน 2 ลักษณะคือ

7.1 การใช้คำที่สื่อความหมายโดยตรง ได้แก่คำว่า "ประชาธิปไตย" มีใช้ 8 ครั้ง จาก 294 เพลง

7.2 การใช้คำที่สื่อความหมายทางอ้อม โดยเน้นที่

7.2.1 สิทธิ ได้แก่คำว่า "สิทธิ" มีใช้ 13 ครั้งใน 6 เพลง

จาก 294 เพลง

7.2.2 เสรีภาพ ได้แก่คำว่า "เสรี" "เสรีภาพ" มีใช้ 38 ครั้ง

ในเพลง 15 เพลง

7.2.3 ความเสมอภาค ได้แก่คำว่า "ความเสมอภาค" มีใช้ 1 ครั้ง

7.2.4 ความเป็นอิสระ (ในการปกครอง) ได้แก่คำว่า "อิสระ" "ไท" "ไทย" "เอกราช" "อธิปไตย" "เอกราชอธิปไตย" "อำนาจอธิปไตย" มีใช้ 40 ครั้ง กระจายกันไป

จะเห็นได้ว่าที่ใช้มากที่สุดก็คือ การเน้นถึงความเป็นอิสระของประเทศและสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายและให้ความรู้สึกดีกว่าคำว่า "ประชาธิปไตย" ตรง ๆ เป็นลักษณะการใช้คำเพื่อดึงดูดความสนใจจากคนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในเพลงปลุกใจที่ต้องการชักชวนให้รักษาสິงเหล่านี้ไว้ ทำให้การใช้คำ ในเพลงปลุกใจระดับกองทัพและกองกำลังก็มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ด้วย

8. รัฐบาล คำที่ใช้สื่อความหมายถึงรัฐบาลในเพลงปลุกใจระดับชาติก็คือคำว่า "รัฐบาล" นอกนั้นก็เป็คำที่มีความหมายเชื่อมโยงไปถึงรัฐบาล ซึ่งได้แก่ชื่อของหน่วยงานของรัฐบาลและพบมากในเพลงระดับกองทัพ เพราะได้รวมเอาเพลงประจำหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลไว้ด้วย เพลงประจำหน่วยงานของรัฐบาลนี้ทุกเพลงก็จะมีชื่อหน่วยงานปรากฏอยู่ในเพลงนั้น เช่น กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณสุข ฯลฯ คำว่า "รัฐบาล" นี้มีใช้ในเพลงปลุกใจระดับกองทัพ 6 ครั้ง จาก 119 เพลง (ที่จริงแล้วมาจากเพลงเดียวถึง 5 ครั้ง คือ เพลงรัฐบาล ส่วนเพลงปลุกใจระดับชาติและระดับกองกำลังไม่มีเลย เนื้อหาที่กล่าวถึงรัฐบาลนั้นเป็นการแสดงถึงอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล (คือการปกครอง) มากกว่าจะเป็นการอธิบายถึงที่มาของรัฐบาล หรือเชื่อมโยงรัฐบาลไปสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และคำว่า "รัฐบาล" ก็ไม่ได้รวมกับคำอื่นใดที่จะเน้นถึงอะไรเลย

9. กฎหมาย ระเบียบ วินัย คำที่ใช้สื่อความหมายถึงกฎหมายในเพลงปลุกใจระดับชาติก็คือคำว่า "กฎหมาย" มีใช้ 1 ครั้งจาก 294 เพลง ส่วนระดับกองทัพมีใช้ 2 ครั้ง จาก 119 เพลง และระดับกองกำลังไม่มีเลย ทั้งนี้เป็นเพราะเพลงปลุกใจใน

ระดับกองทัพมีเพลงประจำหน่วยของตำรวจ (ซึ่งมีหน้าที่รักษากฎหมาย) อยู่ด้วยหลายเพลง การใช้คำนี้เป็นไปในแง่ของอำนาจหน้าที่ในการรักษากฎหมายมากกว่าจะชักชวนประชาชนให้รู้สำนึก หรือเคารพกฎหมาย แสดงให้เห็นว่าไม่ได้มีการเน้นถึงกฎหมายหรือการเคารพกฎหมายมากนักในเพลงปลุกใจทั้ง 3 ระดับ ส่วนคำที่มีน้ำหนักรองลงมาคือ "ระเบียบ" และ "วินัย" นั้นมีใช้ในเพลงทั้ง 3 ระดับ โดยในระดับชาติ ใช้คำว่า "ระเบียบ" 8 ครั้ง "วินัย" 2 ครั้ง เพลงระดับกองทัพใช้คำว่า "ระเบียบ" 1 ครั้ง "วินัย" 13 ครั้ง และเพลงระดับกองกำลังใช้คำว่า "ระเบียบ" 2 ครั้ง "วินัย" 4 ครั้ง แสดงให้เห็นว่าเพลงระดับกองทัพและกองกำลังเน้นถึง "วินัย" มากกว่า "ระเบียบ" ส่วนเพลงในระดับชาติเป็นไปในทางตรงกันข้าม

ข้อสังเกตประการหนึ่งสำหรับเพลงในระดับกองกำลัง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพลงของกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน คือ มีการกล่าวถึง กฎของลูกเสือด้วย โดยใช้คำว่า "กฎ" "กฎ 10 ข้อ" "กฎลูกเสือ 10 ข้อ" และ "หลัก 10 ข้อ"

10. การเมืองการปกครอง คำที่ใช้สื่อความหมายถึงการ เมืองการปกครอง ในเพลงปลุกใจระดับชาติ ได้แก่ "การปกครอง" "ปกครอง" "หลักปกครอง" "ลัทธิ" "นโยบาย" การใช้คำเป็นไปในรูปของการให้รักษาไว้ซึ่งการปกครอง ที่มีอยู่ หรือเป็นการอธิบายอำนาจหน้าที่ซึ่งเพลงระดับกองทัพก็มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ อย่างเช่นเพลงรัฐบาล คือ อธิบายถึงอำนาจหน้าที่ในการปกครอง และการใช้กลุ่มคำว่า "นักบริหารงานเมือง" ก็เป็นการให้ความหมายของรัฐบาลนั่นเอง ส่วนเพลงระดับกองกำลังนั้น มีการกล่าวถึงเพียงคำเดียวที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง คือคำว่า "อุดมการณ์" ในการสื่อความหมายว่าต้องเป็นคนมีอุดมการณ์ (เชื่อมโยงไปถึงประชาธิปไตย)

11. กองทัพ คำที่ใช้สื่อความหมายถึงกองทัพของเพลงระดับชาติ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลุ่มคำที่เชื่อมโยงกับสิ่งอื่น ๆ เพื่อเน้นถึง

11.1 เน้นถึงลักษณะของกองทัพ เช่น กองทัพ ทักษิณ ทักษิณ ทักษิณ ทักษิณ

11.2 เน้นถึงลักษณะของความกล้าหาญ กล้าต่อสู้ ความเข้มแข็ง บึกบึน

เช่นคำว่า ชายชาติทหาร ชาติชาย ชาติเสือ ชายชาติเสือ ชายชาติวีรย์ ชายชาตินักรบ ทหารกล้า นักรบ นักรบ เลือดนักรบ นักรบกล้า ฯลฯ

11.3 เน้นถึงความเชื่อมโยงกับความเป็นไทย เช่น ทหารไทย นักรบ ชาติไทย นักรบไทย ฯลฯ

สำหรับ เพลงในระดับกองทัพนั้นก็มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในลักษณะเดียวกับ เพลงในระดับชาติ แต่มีการใช้คำมากกว่า โดยมักจะมีชื่อของกองทัพหรือของหน่วยรวม อยู่ด้วย เช่นกลุ่มคำที่แสดงถึงลักษณะกองทัพมีว่า ทพิอากาศ ทพิราชนาวิ ทพิเรือ กองทัพเรือ กองพลที่หนึ่ง กองพลเสือคำ ฯลฯ เน้นถึงลักษณะของความกล้าหาญ เช่น ทหารม้าชายชาญ ทหารกล้าราชินี ทหารเสือพระราชินี ทหารกล้ารักษาพระองค์ ฯลฯ เชื่อมโยงกับความ เป็นไทย เช่น ทหารเรือไทย ทหารเรือเชื้อไทย กองทัพบกไทย กองทัพบกชาติไทย ทพิอากาศของไทย ทพิฟ้าไทย ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีการใช้คำ (กลุ่มคำ) ที่เน้น ให้เห็นถึงลักษณะของการเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพและแสดงถึงความสามัคคีด้วย เช่น ขาวน้ำ ขาวเรือ ขาวนาวิ ขาวไทยน้ำใจทะเล ขาวลยุทธพิฟ้าสีเทา ขาวทอ. ลูกนาวิ ลูกเทา เสือคขาวนาวิ เสือคขาวน้ำเค็ม คณะเราทหารม้า เราเสือกทหารไทย ฯลฯ จะเห็นได้ว่าคำที่ใช้ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลุ่มคำที่ใช้ชื่อของกองทัพเป็นหลัก และรวมคำ อื่นลงไปด้วยเพื่อเน้นในด้านต่าง ๆ กันโดยใช้คำค่อนข้างมาก ข้อสังเกตประการหนึ่ง ในเพลงปลุกใจระดับกองทัพที่ใช้คำสื่อความหมายถึงกองทัพนั้นคือ การใช้คำสรรพนามที่มี ลักษณะคล้ายเพลงปลุกใจระดับชาติใช้คำสื่อความหมายถึงประชาชน เพราะจุดมุ่งหมาย ในการใช้ร้องหรือฟังของเพลงในระดับกองทัพก็คือคนในกองทัพ ดังนั้นคำว่า "เรา" ในที่นี้จะ เป็นคำสรรพนามแทนคนของกองทัพนั่นเอง และเป็นคำที่ใช้มากที่สุด ในเพลงระดับ กองทัพคือมีใช้ 223 ครั้ง จาก 119 เพลง ส่วนเพลงในระดับชาตินั้น คำที่ใช้สื่อความหมาย ถึงกองทัพที่มากที่สุดก็คือคำว่า "ทหาร" ซึ่งเป็นคำที่สั้น เข้าใจง่ายและชัดเจนที่สุด

ส่วนเพลงในระดับกองกำลังนั้น ไม่ได้มีการกล่าวถึงกองทัพโดยตรงเลย แต่ ลักษณะของการปลุกความสำนึกในเพลงระดับกองทัพและระดับกองกำลัง เป็นเช่นเดียวกัน คือ เป็นความสำนึกว่าพวกตนเป็นกองกำลัง (กองทัพ) หนึ่งในชาติที่ต้องมีหน้าที่ปกป้อง รักษาชาติ ดังนั้นคำว่า ลูกเสือกขาวบ้าน จึงมีความหมายใกล้เคียงกับกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ รวมทั้งการใช้คำสรรพนาม "เรา" ก็มีการสื่อความหมายในลักษณะ เดียวกับเพลงระดับกองทัพเช่นกัน

12. ศัทรุ คำที่ใช้สื่อความหมายถึงศัทรุในเพลงปลุกใจระดับชาติ มีอยู่หลาย คำ เช่น บัจจา ศัทรุ คัสกร ข้าศึก ไพร่ ธิปุ อริ บัจจามิตร ผู้รุกราน อมิตร ฯลฯ ซึ่งมีความหมายถึงศัทรุโดยตรง นอกจากนี้ยังมีการใช้คำในลักษณะอื่นด้วยคือ

12.1 ใช้คำสื่อความหมายในลักษณะที่เป็นสิ่งเลวร้าย น่ากลัว เช่น
 ทรุมิตร ทรชน พวกชาตาน ภัย ภัย ภัยร้ายแรง ผองพิบัติ ภัยร้ายฉกรรจ์ เหลวร้าย
 สิ่งร้าย เหลวร้าย มาร พาล ผู้พาล หมูพาล คนพาล โจรปล้นแผ่นดิน ฯลฯ และสรรพนาม
 ว่า "มัน"

12.2 ใช้คำที่สื่อความหมายถึงคนชาติเดียวกันที่กลายมาเป็นศัตรู เช่น
 ผู้หลงผิด คนชายชาติ ฯลฯ

12.3 ใช้คำที่สื่อความหมายถึงศัตรูภายนอก หรือคนชาติอื่น เช่น
 ชาติไหน ชาติใด ต่างแดน ขนต่างข้าว ขนชาติศัตรู ต่างชาติ ฯลฯ

12.4 ใช้คำที่สื่อความหมายถึงศัตรูที่ยังไม่มีตัวตน เช่น ใคร ผู้ใด เขา
 หน้าไหน ฯลฯ ยกตัวอย่างประโยคที่ว่า "ใครราน ใครรุกค้ำแดนไทย" ใครทั้งสองคำนี้
 ก็หมายถึงศัตรูนั่นเอง แต่เป็นศัตรูที่ยังไม่เกิดขึ้น คือเป็นความหมายว่า "ถ้าศัตรูรุกรานไทย"
 และคำที่ใช้มากที่สุดในการสื่อความหมายถึงศัตรูในเพลงระดับชาติก็คือคำว่า "ใคร" นี้เอง
 โดยมีใช้ 61 ครั้ง ใน 294 เพลง รองลงมาคือคำว่า "ศัตรู" 52 ครั้ง "เขา" 33 ครั้ง
 "ภัย" 24 ครั้ง และ "มัน" 22 ครั้ง

สำหรับเพลงในระดับกองทัพที่ใช้คำสื่อความหมายในลักษณะเดียวกับเพลง
 ในระดับชาติ แต่เพิ่มเติมการเชื่อมโยงกับลักษณะและอำนาจหน้าที่ของกองทัพเข้าไปด้วย
 เช่น ภัยทะเล ผู้ฉกฉวยหมาย ชลภัย ผู้ก่อการร้าย พวกอันซพาล เหลวร้ายวารี การร้าย
 ข้ามแดน ฯลฯ นอกจากนี้ก็มีคำที่สื่อความหมายในเชิงเปรียบเทียบ เช่น เลียนหนาม
 อสุรสงคราม ฯลฯ คำที่นิยมใช้มากที่สุดมี 2 คำเท่านั้น คือ คำว่า "ใคร" 38 ครั้ง และ
 "ศัตรู" 35 ครั้ง จาก 119 เพลง รองลงมาคือ "ไพร่" 21 ครั้ง "ภัย" 21 ครั้ง และ
 "มัน" 15 ครั้ง

ส่วนคำที่ใช้สื่อความหมายถึงศัตรูในเพลงระดับกองกำลังมีเพียง 4 คำ
 โดยเรียงลำดับตามความนิยมใช้คือ "ใคร" "ผองภัย" "ภัยพาล" และ "มาร" แสดง
 ให้เห็นว่า เพลงปลุกใจในระดับชาติและระดับกองทัพ ให้ความสำคัญกับศัตรูมากกว่าเพลง
 ปลุกใจในระดับกองกำลัง

13. การรบ, การต่อสู้ คำที่ใช้สื่อความหมายถึงการรบ การต่อสู้ นี้รวมไปถึง
 คำที่แสดงความรุนแรงด้วย โดยส่วนใหญ่จะเป็นคำกริยา และคำกริยาที่รวมกับคำวิเศษณ์

ซึ่งมาขยายความเพิ่มน้ำหนักของความรุนแรงนั้น ๆ เนื่องจากมีการใช้คำที่แสดงถึงความรุนแรงอยู่มากและหลากหลาย จึงขอนำมาพิจารณาเป็นขั้นตอนตามลักษณะของแกนสาร (Theme) ของเนื้อหาเพลงปลุกใจส่วนใหญ่ ดังนี้คือ

13.1 คำที่แสดงถึงความรุนแรง ซึ่งเป็นกริยาอาการที่ศัตรูกระทำต่อชาติไทย หรือคนไทย เช่น ยึด แเบงแยง แเบงคินแยงคน ครอบงำ ปรวนปน ยุ ยุยง ยุแยง มุ่งร้าย ปองร้าย ขายชาติ ปลุกระดม แทรกแซง กอกวน คิดร้าย ชมชื คุ้มหมื่น คุ้มถูก เขี้ยบบยำ ชู เขี้ยบคหยาม ชมเหง คุกคาม กอการร้าย เบียดเบียน กอกรรม รุกราน แเบงย้อ ปล้น แเบงชิง แเบงแยง เป่าหู วางกลไก คิดร้าย ปลุกระดมมวลชน ฯลฯ

13.2 คำที่แสดงถึงความรุนแรง ซึ่งเป็นกริยาอาการหลังจากศัตรูกระทำต่อชาติไทย คือเป็นการแสดงถึงความสูญเสีย เช่น เจ็บ เจ็บปวด สูญ สูญเสีย สูญหาย ลิ่น คับสูญ ลิ่นชะตา วายวาง วอดวาย มลาย พินาศ ยอยยับ บรรลัย แผลกรรม ทลาย สลาย พังทลาย เผาผลาญ ลมจม ยอยยับ ฉาย แพ้ แพ้พ่าย ฯลฯ

13.3 กริยาอาการที่แสดงถึงความแค้นเคืองต่อสิ่งที่ศัตรูกระทำ เช่น แค้น แก่แค้น เจ็บแค้น แค้นเคือง ฯลฯ

13.4 กริยาอาการที่แสดงถึงความกล้า และไม่กลัวศัตรู เช่น กล้า กล้าหาญ หาญกล้า แก้วกล้า หาญ แกร่งกล้า คะนอง ท้าว หาญสู้ ใจกล้า ใจเด็ด เขี้ยว เขี้ยวหาญ ใจหาญ ใจทะนง ใจมั่น ใจสู้ ไม่ประมาท ไม่หวั่นไหว ไม่ทอดถอย ไม่ขลาดกล้า ฯลฯ

13.5 กริยาอาการที่แสดงถึงการยอมพลีชีวิต เพื่อรักษาชาติ เช่น พลีชีวิต พลีชีวิต พลีเลือด แผ่นดินกลบหน้า ร่างสลาย พลีชีพ พลีเลือดเนื้อ พลีใจ ชีพพลีชีพดับ ชีพสูญ คับสูญ ยอมพลี มอบพลี แลกชีพ สละชีพ ยอมตาย ยอมสละ เสียสละ ตาย ลับ อาสัญ ม้วยมรณ มอคม้วย วายปราณ ฯลฯ

13.6 กริยาอาการที่แสดงถึงการต่อสู้กับศัตรู หรือคำที่ใช้สื่อความหมายถึงการรบ การต่อสู้โดยตรง มีใช้เป็นจำนวนมาก เช่น กระหน้า พิฆาต ทำลาย ประจัญ ประจัญ ประจัญบาน ประหาร สังหาร ชจิก ฉลาญ จูโจม จูโจม รุก ราวี ศึก โรมรัน รานรุก พันฝ่า ฆ่า ฆ่าฟัน ฆ่าล้างโคตร ตี โจมตี ปรายปราม สงคราม ทอตัน ทอกร ล้าง ลา ไไล รบ เสนรบ รบสู้ สู้ตาย สู้ชาติใจ ฯลฯ

13.7 คำที่สื่อความหมายถึงการรบการต่อสู้ ในแง่ของการคุ้มครองป้องกัน เช่น พิทักษ์ อารักขา คุ้มกัน กัน ป้องกัน ปกป้อง ระวัง รักษา ล้อมรั้วบ้าน คุ้มครอง

13.8 คำที่แสดงความรุนแรงในรูปของคำนำม ได้แก่พวกอาวูชต่าง ๆ เช่น อาวูช คาบ มิด พร้า ปีน ปีนชัย ระเบิด ลูกปืน เรือรบ รวมถึงคำที่มีลักษณะเป็นการเลียนเสียง เช่น โครม เปรี๊ยะ ทูม ฯลฯ

สำหรับการใช้คำในเพลงปลุกใจระดับกองทัพที่แสดงถึงความรุนแรง หรือสื่อความหมายถึงการรบ การต่อสู้ นี้ก็มีการใช้คำเช่นเดียวกับในระดับชาติ แต่นิยมใช้เป็นกลุ่มคำมากกว่า เพื่อขยายความเน้นน้ำหนักในความรุนแรง เช่น เมื่อกล่าวถึงการยอมตายเพื่อชาติก็ใช้คำว่า มรณาม้วยมะลาย ชีพดับสลาย ชีวิตเลือดเนื้อยอมพลี เลือดกระจายชีวาวย ฯลฯ เป็นต้น ส่วนในระดับกองกำลังนั้นก็ใช้คำในลักษณะเดียวกันกับเพลงในระดับชาติ แต่มีคำที่ใช้น้อยกว่ามาก

คำที่นิยมใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการรบ การต่อสู้ในเพลงปลุกใจระดับชาติ ได้แก่คำว่า "สู้" มีใช้ 69 ครั้ง รองลงมาคือ "ตาย" 47 ครั้ง "รบ" 50 ครั้ง และ "รักษา" 40 ครั้ง ส่วนในระดับกองทัพนั้นคำที่ใช้มากที่สุดก็คือ "รักษา" 41 ครั้ง รองลงมาคือ "รบ" 40 ครั้ง "ตาย" 40 ครั้ง "สู้" 38 ครั้ง จากคำที่ใช้นี้แสดงให้เห็นถึงการเน้นความสำคัญในการสู้รบที่คล้ายคลึงกัน แต่ให้ความสำคัญในอันดับที่ต่างกัน คือมีการใช้คำทั้งสี่คำเช่นกัน แต่ใช้น้อยในอันดับที่ต่างกัน และเพลงในระดับกองกำลังก็มีการใช้คำในลักษณะคล้ายกันแต่มีการใช้คำน้อยและกล่าวถึงน้อย

14. สัญญลักษณ์ คำที่ใช้สื่อความหมายถึงสัญญลักษณ์ หมายถึงคำที่สื่อความหมายถึงสัญญลักษณ์ของชาติ กองทัพ หรือกองกำลัง ในเพลงระดับชาตินั้นมีสัญญลักษณ์ หลายประการที่ทำให้คำนึงถึงชาติ เช่น

14.1 ชง หมายถึง ชงไทยหรือชงไตรรงค์ เช่นคำว่า ชนชงไตรรงค์ ชง ชงไทย ชงไตรรงค์ ชงชาติไทย ชงชัย ชงชาติ ไตรรงค์ แคนไตรรงค์ รวมถึงคำที่กล่าวถึงสีค้วย คือ สีเบ็น 5 ริว สี แดง น้ำเงิน ขาว

14.2 ภาษาไทยทั้งที่พูดและเขียน ท่าทาง และสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นไทย เช่น ภาษาพูด ภาษาไทย ถ้อยคำไท ลายสีไทย ภาษาอักษร ท่าทางไท การเล่น ร้องรำทำเพลงของไทย สิ่งเป็นไท ฯลฯ

14.3 ผลงานของคนไทย เช่น ผลงานของไทย ผลิตภัณฑ์ไทย ของไทย สินค้าของไทย

14.4 วัฒนธรรม ประเพณีของไทย เช่น วัฒนธรรม ศิลป ศิลปกรรม วรรณกรรม ประเพณี ฯลฯ

สำหรับเพลงในระดับกองทัพ คำที่สื่อความหมายถึงสัญลักษณ์ของ
กองทัพ มีอยู่หลายคำ เช่น ประคู้ คอกประคู้ ลูกประคู้ ชงนาวิ ชงเรือรบของไทย
ชงราชนาวิ หมายถึง กองทัพเรือ ปีกขาว ปีกทองขาว ชงรูปอาร์ม อาร์มทอง ดินอาร์มทอง
หมายถึง กองทัพอากาศ ชงชัยเฉลิมพล หมายถึง สัญลักษณ์ของกองทัพไทย ฯลฯ เป็นต้น
นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ของชาติอยู่ด้วยคือ ชงไตรรงค์ ส่วนเพลงในระดับกองกำลังนั้น
มีแต่คำที่สื่อความหมายถึงสัญลักษณ์ของชาติทั้งหมดคือ ชงไตรรงค์

คำที่สื่อความหมายถึงสัญลักษณ์ของชาติในเพลงระดับชาติที่ซ้ำมากที่สุด
ก็คือ คำว่า "วัฒนธรรม" มีซ้ำ 17 ครั้ง รองลงมาคือคำว่า "ชงไทย" 8 ครั้ง และ
"ไตรรงค์" 7 ครั้ง แสดงให้เห็นว่ามีการเน้นในเรื่องวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่
แล้วคำว่า "วัฒนธรรม" นี้มีอยู่มากในเพลงปลุกใจสมัยที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็น
นายกรัฐมนตรีทั้งสองครั้งแต่ในสมัยหลัง ๆ (หลังปี 2516) ก็ยังมีการกล่าวถึงวัฒนธรรม
นี้ต่อมาด้วย และที่จริงแล้ว "ชงไตรรงค์" เป็นสัญลักษณ์ที่เน้นมากที่สุดในการปลุกใจ
เพียงแต่มีการใช้คำที่แตกต่างกันไปมาก ซึ่งมีผลคือทำให้มีความเข้าใจในสัญลักษณ์นี้
มากขึ้น เช่น การใช้คำว่า "ชงชาติ" 2 ครั้ง "ชง" 2 ครั้ง "พื้นชงไตรรงค์" 1 ครั้ง
"हारิว" 1 ครั้ง "สีแดง" "น้ำเงิน" "ยาว" อย่างละ 2 ครั้ง เป็นต้น ดังนั้นหาก
คำนึงถึงความหมายแล้ว ชงไตรรงค์คือสัญลักษณ์ที่ได้รับการเน้นมากที่สุด แต่หากพิจารณา
แต่เพียงการใช้คำ คำว่า "วัฒนธรรม" ก็จะเป็นคำที่ซ้ำมากที่สุด ส่วนเพลงในระดับ
กองทัพนั้น สัญลักษณ์ที่มีการใช้คำมากที่สุดก็คือ สัญลักษณ์ของกองทัพเรือได้แก่คำว่า
"ประคู้" 13 ครั้ง "คอกประคู้" 6 ครั้ง จากเพลงของกองทัพเรือและสัญลักษณ์ของ
ชาติคือ ชง "ไตรรงค์" มีซ้ำ 5 ครั้ง และผลจากการเน้นถึงสัญลักษณ์ของกองทัพเรือ
โดยใช้คำว่า "ประคู้" อย่างมากในเพลงปลุกใจระดับกองทัพนี้อีกเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลทำให้
คนทั่วไปจดจำสัญลักษณ์ของกองทัพเรือได้มากกว่าสัญลักษณ์ของกองทัพอื่น ๆ

15. วีรชน คำที่ใช้สื่อความหมายถึงวีรชน ในเพลงปลุกใจระดับชาติ มีอยู่
หลายลักษณะ คือ

15.1 ใช้คำที่สื่อความหมายโดยตรง เช่น วีรชน วีรสตรี วีรนาม
บรรพชน ฯลฯ

15.2 ใช้กลุ่มคำที่สื่อความหมายเชื่อมโยงกับความเป็นชาติไทย เช่น
ต้นตระกูลไทย จอมทัพเผ่าไทย ชาติวีรชน สตรีชาติ ต้นเชื้อสาย โศคร บรรพไทย
บรรพบุรุษไทย ฯลฯ

15.3 ใช้กลุ่มคำที่เชื่อมโยงกับลักษณะที่เหนือธรรมชาติ เช่น วิญญาณ
บรรพชน วิญญาณไทย วิญญาณนักรบ วิญญาณของบรรพชน ฌีโคตร ฯลฯ

15.4 ใช้กลุ่มคำที่เป็นชื่อของวีรชนไทยโดยตรง เช่น เลือดไทยบางระจัน
ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ท้าวสุนาริ ชาวบางระจัน พระนเรศวร พระยาพิชัยความทัก ฯลฯ
การเอ่ยชื่อถึงวีรชนไทยนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเพลงต้นตระกูลไทย

15.5 ใช้กลุ่มคำที่แสดงถึงการยกย่อง เช่น ยอดสตรี องค์พระแม่เจ้า
ยอดสตรี ผู้มีพระคุณ ผู้ทำคุณประโยชน์ให้ชาติ ฯลฯ

สำหรับเพลงในระดับกองทัพนั้น ใช้คำที่สื่อความหมายถึงวีรชนเพียง
2 ลักษณะคือ

15.6 ใช้คำที่สื่อความหมายโดยตรง เช่น วีรชน บรรพไทย

15.7 ใช้กลุ่มคำที่เป็นชื่อของวีรชนของกองทัพ เช่น วีรบุรุษคอนแอง
วีรชนเกาะช้าง บรรพชนราชนาวิ ตากสินมหาราช นเรศวรเรา กรมหลวงชุมพรนিকা
ราชนาวิ บางระจัน ฯลฯ

สำหรับเพลงในระดับกองกำลัง ไม่มีการกล่าวถึงวีรชนเลย

คำที่ใช้มากที่สุดในการสื่อความหมายถึงวีรชนในเพลงระดับชาติ ได้แก่
คำว่า "สุนาริ" ใช้ 18 ครั้งใน 4 เพลง (เพลงสุนาริใช้มากที่สุดคือ 14 ครั้ง)
รองลงมาคือ "วีรชน" 10 ครั้ง และ "บรรพไทย" 7 ครั้ง ส่วนในระดับกองทัพที่ใช้
มากที่สุดได้แก่คำว่า "วีรชน" ใช้ 8 ครั้ง จาก 119 เพลง แสดงให้เห็นว่า เพลง
ในระดับชาติให้ความสำคัญกับวีรชนมากกว่าโดยเน้นที่ท้าวสุนาริ คือเน้นที่ชื่อและประวัติ
ของวีรชนไทย ดังนั้นการกล่าวถึงวีรชนในเพลงระดับชาติจึงมีเนื้อหาเชื่อมโยงกับความ
เป็นมาในประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก แต่เพลงในระดับกองทัพมักจะกล่าวถึงวีรชน
อย่างรวม ๆ คือ ให้คำนึงถึงเป็นตัวอย่างของความกล้าหาญเพื่อเอาเยี่ยงอย่างบ้างเท่านั้น

16. ความสามัคคี คำที่ใช้สื่อความหมายถึงความสามัคคีในเพลงปลุกใจ
ระดับชาติมีอยู่มากโดยแบ่งลักษณะการใช้ออกเป็นหลายลักษณะคือ

16.1 สื่อความหมายถึง ความสามัคคีในลักษณะของการกระทำที่พร้อมกัน
เช่น พร้อม พร้อมใจ พร้อมพริบ พร้อมพริ้ง พริ้งพร้อม พร้อมเพรียง พร้อมผด้น พร้อมสรรพ
พร้อมหน้า ฯลฯ

16.2 สื่อความหมายถึงความสามัคคีในลักษณะของความรักซึ่งกันและกัน
เช่น รักใคร่ รักสนิท รักกัน เกื้อยวกลม กอดคอกัน รวมรัก รวมใจรักกัน รวมใจผูกพัน ฯลฯ

16.3 สื่อความหมายถึงความสามัคคีในลักษณะของการรวมกันเพื่อกระทำ
อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือรวมกันเป็นหนึ่งเดียวกัน เช่น รวมเป็นทองแผ่นเดียว รวมแรง
รวมใจ รวมกันใจเดียว รวมใจทำ รวมใจรวมแรง รวมกำลังกัน รวมทำ รวมพลังกาย
พลังใจ รวมพลัง มาช่วยกัน ฯลฯ

16.4 สื่อความหมายถึงความสามัคคีในลักษณะของความเป็นมิตรกัน เช่น
สมาน สมานฉันท์ สมานฉันท์มิตร สมิตรสมานฉันท์ สมานไมตรี สัมพันธ์กัน ผูกมิตร ผูกสัมพันธ์
ผูกรักสมัครมั่น ฯลฯ

16.5 ใช้คำว่า "สามัคคี" โดยตรง และใช้คำว่า "สามัคคี" ร่วมกับ
คำอื่น เช่น สามัคคี ความสามัคคี ร่วมกันสามัคคีมั่น ฯลฯ

ความสามัคคีนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ได้รับการเน้นถึงโดยเพลงปลุกใจทั้ง 3 ระดับ
ในลักษณะที่เหมือนกัน และการเลือกใช้คำก็เป็นไปเหมือนกัน คือ นิยมใช้คำว่า "สามัคคี"
มากที่สุด ในเพลงทั้ง 3 ระดับ รองลงมาคือ คำว่า "พร้อม" และ "รักกัน"

17. ผู้นำ คำว่า "ผู้นำ" นี้ปรากฏอยู่ในเพลงปลุกใจระดับชาติในยุค
"เชื้อผู้นำชาติพ้นภัย" เท่านั้น ซึ่งมีการใช้เพียง 3 ครั้ง จากเพลง 294 เพลง และ
คำอื่น ๆ ที่ใช้สื่อความหมายถึงผู้นำก็มีเพียงคำสรรพนามว่า "ท่าน" และการเรียกอย่าง
ยกย่องว่า "ท่านผู้นำ" เท่านั้น ส่วนในเพลงระดับกองทัพและกองกำลังนั้นไม่ปรากฏว่า
มีคำนี้หรือคำที่สื่อความหมายถึงผู้นำเลย ทั้งนี้เนื่องจากคำว่า "ผู้นำ" นั้นมีใช้ในการ
เมืองไทยเพียงช่วงระยะสั้น ๆ และเพลงที่มีคำว่า "ผู้นำ" อยู่ด้วยนี้ก็ไม่สามารถนำมา
ใช้ได้อีกในสมัยหลัง อย่างไรก็ดี การใช้คำว่า "ผู้นำ" นี้ก็สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ
ในการใช้เพลงปลุกใจในยุค "เชื้อผู้นำชาติพ้นภัย" ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นช่วงสั้น ๆ แต่ก็
คำนี้ปรากฏอยู่ในเพลงปลุกใจไทย แสดงให้เห็นถึงการนำเอานโยบายของรัฐบาลมา

ชักชวนให้ประชาชนปฏิบัติโดยใช้เพลงปลุกใจซึ่งใช้กันมากที่สุดในช่วงนั้น

สรุป ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงการใช้คำในเพลงปลุกใจไทย โดยเปรียบเทียบเพลงปลุกใจทั้ง 3 ระดับ คือระดับชาติ ระดับกองทัพ และระดับกองกำลัง จะเห็นได้ว่าการใช้คำในเพลงปลุกใจนั้น มีการเลือกคำมาใช้อย่างมากมาย และหลากหลายมาก โดยคำที่ใช้แต่ละคำนั้นแสดงถึงลักษณะหลาย ๆ อย่างด้วยกัน ซึ่งพอสรุปได้คือ

1. มีการใช้คำเป็นจำนวนมากเพื่อสื่อความหมายถึงสิ่งเดียวกัน เช่น การสื่อความหมายถึงชาติ ใช้คำว่า "ไทย" "ชาติ" "ประเทศ" "แผ่นดิน" ฯลฯ และไม่นิยมใช้ซ้ำ ๆ กันเพื่อสื่อความหมายสิ่ง ๆ หนึ่ง

2. การเลือกคำเพื่อใช้สื่อความหมายเหล่านี้ สามารถเน้นความสำคัญในสิ่งที่ต่างกันและส่วนใหญ่จะเน้นความสำคัญไปตามแนวทางของเนื้อหาของเพลงนั้น ๆ เช่น การใช้คำว่า "เขตแดนไทย" ในเพลงปลุกใจที่มีเนื้อหาให้รักษาอาณาเขตของประเทศไทยไว้ หรือใช้คำว่า "ชาติเชื้อไทย" ในเพลงปลุกใจที่มีเนื้อหาชักชวนให้คำนึงถึงความเป็นเชื้อชาติเดียวกัน เป็นต้น

3. คำที่ใช้ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลุ่มคำที่ผสมผสานคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป เพื่อให้สื่อความหมายได้กว้าง เช่น ในความหมายว่าชาติ ใช้กลุ่มคำว่า "ดินแดนทองของไทย" เป็นการสื่อความหมายถึงความเป็นชาติ โดยผูกพันอยู่กับดินแดน และผสมคำว่าทองลงไป เพื่อแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ทอท้ายคำว่า ของไทย แสดงถึงความเป็นเจ้าของและความเป็นไทย เป็นต้น

4. คำคำเดียวกันอาจสื่อความหมายได้แตกต่างกันมาก เช่นคำว่า "ไทย" สามารถบอกความหมายว่าเป็นชาติและเป็นประชาชนได้ อย่างในประโยคที่ว่า "ใคร รุกรานไทย ไทยรบจนสุดใจชาดคิน" และคำสรรพนามที่ใช้ก็คือความหมายต่างกัน เช่น คำว่า "เรา" ในเพลงระดับชาติหมายถึง ประชาชนคนไทย แต่คำว่า "เรา" ในเพลงระดับกองทัพ หมายถึง ทหารหรือคนในกองทัพนั้น ๆ

การพิจารณาถึงการใช้คำในเพลงปลุกใจที่ผ่านมา นอกจากจะทำให้ทราบถึงการเลือกคำมาใช้เพื่อสื่อความหมายในเพลงระดับต่าง ๆ ที่มีทั้งที่ต่างกันและเหมือนกัน แล้ว ยังทำให้เราทราบถึงการเน้นความสำคัญในการเมืองบางสมัย ซึ่งปรากฏมาในการใช้คำ เช่น เมื่อเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นประเทศไทยใหม่ ๆ นั้น ก็มีเพลงปลุกใจจำนวนมาก เน้นการใช้คำว่า "ไทย" จึงมีการใช้คำว่า "ไทย" มากที่สุดในเพลงปลุกใจระดับชาติ

และระคับกองทัพ หลังปี 2480 ส่วนเพลงระคับกองกำลังนั้น เป็นเพลงที่แต่งขึ้นในสมัยหลัง คำที่เ็นมากที่สุดเพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นไทยจึงกลายเป็นคำว่า "ชาติ" ไป แสดงให้เห็นถึงการ เน้นความสำคัญในการเมืองแต่ละสมัย มีปรากฏในเพลงปลุกใจด้วย โดยพิจารณาได้จากการใช้คำเพื่อสื่อความหมายเหล่านี้ ข้อสังเกตประการหนึ่งของการใช้คำในเพลงปลุกใจก็คือ คำต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับทำนองเพลงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเพลงตั้งแต่ช่วงปี 2481 เป็นต้นมา เป็นเหตุให้มีการใช้คำค่อนข้างมากในการสื่อความหมายอย่างเดียวกัน เพราะแกนสาร (Theme) ของเนื้อหาจะเป็นตัวบังคับให้ต้องสื่อความหมายไปในทางใดทางหนึ่งอยู่แล้ว และดังกล่าวดำเนินในคอนต้นว่า ผู้แต่งไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้คำในเนื้อเพลงนัก ดังนั้นหากพิจารณาถึงลักษณะของอำนาจนิยมในเพลง แกนสาร (Theme) ของเพลงก็เป็นตัวกำหนดลักษณะอำนาจนิยมเองซึ่งแสดงออกมาได้โดยการ ใช้คำเช่นกัน แต่จากการพิจารณาคำที่แสดงถึงความรุนแรงคือการรบ การต่อสู้ นั้น ก็พบว่ามีการใช้คำใกล้เคียงกันมาก แม้ว่าจะมีการรวมกลุ่มคำเพื่อเน้นน้ำหนักของคำอย่างในเพลงระคับกองทัพ แต่ในเพลงระคับชาติก็มีการรวมกลุ่มคำในลักษณะเดียวกันนี้ด้วย ซึ่งหากเปรียบเพลงปลุกใจในระดับชาติว่าเท่ากับ เป็นเพลงของพลเรือนและเพลงระคับกองทัพ เป็นเพลงของทหารแล้วก็ยังไม่อาจหาความแตกต่างได้ว่าเพลงระคับใดจะมีลักษณะอำนาจนิยมมากน้อยกว่ากัน แต่สำหรับเพลงในระคับกองกำลังนั้นจะสังเกตเห็นได้ชัดว่าไม่ค่อยเน้นถึงการสู้รบมากนัก จึงอาจสรุปได้ว่าลักษณะอำนาจนิยมนี้พบได้มากทั้งในเพลงระคับชาติและกองทัพ แต่พบได้น้อยในเพลงระคับกองกำลัง ในเมื่อแกนสารของเพลงเป็นตัวกำหนดถึงการ ใช้คำในเพลง แกนสารของเพลงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การพิจารณาถึงการ ใช้คำในเพลงปลุกใจจึงจำเป็นต้องพิจารณาไปถึงการผูกคำเหล่านั้นเข้าด้วยกันด้วย นั่นคือ การนำคำต่าง ๆ มารวมกันเป็นประโยคเพื่อที่จะสื่อความหมายไปตามแกนสารของเพลงนั้น ๆ คำที่นำมาวมกันนี้ส่วนใหญ่จะมาในรูปของประโยคที่มีความคล้องจองกัน มีลักษณะเป็นสำนวน ซึ่งจะได้อธิบายในบทต่อไป เพื่อชี้ให้เห็นว่าการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ในเพลงนั้นกล่าวถึงในทางใดบ้างและมีการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ มากน้อยต่างกันอย่างไร